

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
3/4 " 10 "
1/2 " 5 "

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje priložnosti: Ob novem letu, „Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglašiti in poslati se računajo po Petit-vrstah do tiskane: 1-krat 6 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za sliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. popoldne. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „SOČA“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gld. 1.60.

„SOČA“ in „PRIMOREC“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le točkah: J. Afrin, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Han, Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krobelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tok. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Srdagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v točkah: Lavrentič na trgu della Caserma.

Laška pravna fakulteta in slovenska obstrukcija.

Obstrukcija v proračunskem odseku je vstavila razpravljanje o laški pravni fakulteti, katero hočejo imeti Lahi in vsak način v Trstu. Obstrukcija je pa tudi v poslanski zbornici, iz česar sklepajo Lahi, da je zopet pokopano za lep čas laško vsenčiliško vprašanje. Približajli so se obstrukcionistom pa začeli moledovati, kako da je muno potrebno, da se končno reši za nje vsenčiliško vprašanje, ter da je povsem opravičeno in nad vse naravno, da se postavi pravna fakulteta v Trst. Kakor se vidi iz sedanje pisave laških listov, so menda mislili laški veliki politiki, da porečejo Slovenci kar da: vse, kar hočete, vi Lahi, se zgodi, hitro odnehamo z obstrukcijo, samo da se izpolnijo laške želje. Kakor pišejo sedaj, niso mislili na to, da bodo Slovenci zahtevali kompenzacije. »Edinost« je povedala, da če pride vsenčilišče v Trst, mora biti utrakvistično in zraven je zahtevala slovenske ljudske šole v mestu, trgovske in paraletko na gimnaziji in realki. Dr. Conci pa je dobil od »Zvez« odgovor, da je pooblastila direktno interresirane svoje člane za pogajanje z Lahi, katero naj meri na »modus vivendi« v vseh spornih rečeh med Lahi in Jugoslovani v Trstu, v Istri in na Goriškem; na to pridejo lahko druge reči na vrsto.

Lahi so vsi iz sebe ter pravijo, da v tem vprašanju nimajo oni dajati nikakih kompenzacij; zavežejo se le podpirati stremiljenja Slovencev po slovenskem vsenčilišču v Ljubljani. Drugače nič. Laški listi tako govorijo. Poslanci so najbrže jednakega mnenja.

Čisto napačno je pri tem povdarjanje Lahov, da dobijo s pravno fakulteto samo nekaj, kar so že imeli; da se jim torej ne da nič novega. Ni res, gospodje Lahi! Čisto nekaj drugega je: laška fakulteta v Trstu ali pa na Tirolskem! Laška fakulteta v Trstu je nekaj novega, s čemur pa se mi ne moremo kar tako sprizniti, ker sega globoko med nas. Lahi bi

torej že morali sprevideti, da je bilo potreba v tem vprašanju poprašati malce Jugoslovane, kaj pravijo k temu. Saj so vendar vedeli, da Jugoslovani ne morejo prepustiti kar tako laške pravne fakultete v Trstu. Ali Lahi se niso nič brigali za Jugoslovane, ampak so se zanašali na pomoč vlade in Nemcev. Pa so jih imeli za norca vlada in Nemci. Kar ginjeni so bili, ko jim je pel Stürgkh visoko pesem o laški kulturi in do tal so se klanjali Nemcem, ki so govorili, da pritiče Lahom fakulteta v Trstu. Ali vlada in Nemci so vedeli, da ne bo iz te moke kruha, ker so pač vpoštevali glasove Slovencev, ki so jasno in glasno izjavili, da ne pripuste, da bi se postavila laška pravna fakulteta v Trstu ter sploh ne pripuste rešitve tega vprašanja, če se vsporedno z njim ne reši tudi slovensko vsenčiliško vprašanje. Lahi so hodili že spočetka napačna pota. Tista neumna animoznost do Slovanov gospodom Lahom seveda ni dopustila nastopiti pravo pot, ki bi bila vedla do dogovorov med njimi in Jugoslovani; velika domišljavost jih je zopet speljala na lim vlade in Nemcev, ki si umivajo roke: češ, glejte, saj mi nismo nič krivi. Slovenci so krivi.

Sklep »Zvez« je čisto pravilen. Najprvo »modus vivendi« v primorskih deželah, potem druga vprašanja.

Lahi nam ne privoščijo niti ljudskih šol. Kako se branijo dati Slovincem ljudske šole v tržaškem mestu samem. »Mai« in »mai« — odmeva po laških listih; v zahvalo za to pa naj bi slovenski poslanci kar lepo pokimali Lahom, ko zahtevajo v Trstu, ki je prav sedaj pokazal, kako malo še je laški, svojo pravno fakulteto. Kaj vse so počeli proti slovenski mestni šoli v Gorici. Še sedaj je doli Podturnom. Barbarstvo postopajo s Slovenci glede šol, zase pa zahtevajo vse, in nikdo bi se ne smel postaviti jim po robu, niti takrat, ko hočejo postaviti med nas veliko trdnjavo, katero nameravajo izkoriščati v našo škodo kar le mogoče.

Po »Piccolu« jočejo in stočejo, ali vedo naj, da so sami krivi, in tako, kakor sedaj, bodo vselej tepeni, dokler bodo prezirali svoje slovenske sodečelane ter se zanašali na obljube zvitihi Nemcev.

taknena tako, kakor jo je slekla gospodična po glavni skušnji. Bilo je to darilo gospe Rottenfeldove, kajti gospodična Adelajda je bila preveč bogata, in gospa Rottenfeldova je znala darovati s tako nežnostjo, da darila ni bilo mogoče odkloniti. Toda še drugo iznenadenje je pripravila za svojo Lallo Rokh, namreč pajčolan iz rožnatega gaza, pretkan s srebrom; toda spomnila se je nekoliko pozno, tako da šivilja pajčolana ni mogla dogotoviti do skušenj, ampak je obljubila, da ga dostavi šele k predstavi. Gospa Rottenfeldova je hitela naravnost k baržunasti obleki in jo ogledovala s tako ljubeznijo, da ni niti opazila deklice, ki je sedela poleg v kotu in pri njenem prihodu vstala ter spoštljivo pozdravila. Deklica, mlada in blede, v žalni obleki, je vsled dušične toplote snela klobuček in šal; v rokah je držala škatljo. Ko jo je gospa Rottenfeldova končno zagledala, jo ostro vpraša: »Kaj hočete tu? Kdo ste?»

Deklica pozdravi drugič in, zarudevši tja do ušes, zmedeno odgovarja na neprijazno vprašanje. »Milostiva, vezla sem ta baržun po podatkih gospodične Tereze in tu prinašam še naročeni pajčolan.«

Njen glas je bil tako nežen, da se gospa z Rottenfelda presenečena ozre na njo,

Zemljedelska visoka šola na Dunaju.*)

Poslanica akad. društva »Krasa« slovenskim abiturijentom.

Letos smo s svojim poročilom o zemljedelski visoki šoli in o praktičnih službah, ki se dosežejo z zemljedelskimi študijami v dosti prijetnejšem položaju, kakor prejšnja leta našega društvenega življenja. Vse, kar smo kdaj prej pisali o naši bodočnosti, in vsa naša priporočila slovenskim abiturijentom glede zemljedelskega študija so izvirala zgolj iz dobrega instinkta in mladeniškega navdušenja, to pa, kar akad. društvo »Krasa« piše danes slovenski srednješolski mladini, je dobro premišljeno in sloni na statističnih podatkih! »Krasa« si je že prejšnje leto stavljal nalogo, poizvedeti za vsako mesto, kjer lahko pride kak slovenski zemljedelec v poštev, a stvar si je dosti lažje predstavljati, kakor pa se je pozneje pokazala. Čakati je moral pred vsem, da se je pomnožilo število njegovih vrlih starešin v praktični službi in tako je šele sedaj dorastel svoji nalogi. Seveda se društvo ni zadovoljilo samo s privatnimi podatki, ampak oskrbelo si je tudi uradne podatke iz poljedelskega ministerstva in na podlagi teh in onih, ki so v soglasju s temi podatki, hočemo priporočati slovenskim abiturijentom zemljedstvo.

Predno pa preidemo k temu samemu moramo posvetiti par besedij onim gospodom, ki so nas hoteli lansko leto radi našega takratnega dopisa in vabila smešiti in ga imenovali »nepotrebno agitacijo«. Storiimo to zato, ker je to njihovo smešenje imelo deloma tudi uspeh in slabe posledice za slovenski zemljedelski naraščaj. Naš lanski dopis je imel razmeroma

*) Z ozirom na dejstvo, da se še vedno »Hochschule für Bodenkultur« celo v slovenskih uradnih listinah popolnoma napačno prevaja in titulira z najkonfuznejšimi naslovi, bodi tu pribito, da se glasi njen edini pravi slovenski naslov: Zemljedelska visoka šola. Ta izraz imajo tudi čeli in drugi Slovani ter edino prav označuje vse tri smeri ali stroke te visoke šole, t. j. poljedelsko inženirsko, gozdno inženirsko in kulturno inženirsko.

in njeno presenečenje še zraste, ko vidi pred seboj deklico, tako krasno in tako lepega stasa kakor dotlej še nikdar. Vpraša torej nezaupno: »Vi da vezete?»

»Da, milostiva,« odvrne deklica. Pri tem potegne iznad prsi pismo. »Na stopnicah sem srečala komornico gospodične H.,« pravi. »Prosila me je, naj oddam to pismo vam, kajti sodim, da ste vi gospa v hiši.«

Trenotek mine, predno gospa Rottenfeldova vzame pismo; tako se je zagledala v deklico.

»To je nezaslišano!« krikuje, ko prečita pismo, in omahne na stol. Kri jej tako burno navalil v glavo, da se deklica prestraši in hitro pristopi k njej.

Pismo gospodične Adelajde se je glasilo takole:

Madame!

Uvažujoč, da Vam je na današnjem plesu in zlasti na živih podobah ležeče jako mnogo, sem prišla do prepričanja, da nisem zmožna uspešno sodelovati. Moje roke, ki so Vas nekoč spomnile grabelj, bi lahko vse pokvarile, česar pa ne pripustim.

Sprejmite i. t. d.

Adelajda de H.

lep uspeh. Oktobra meseca 1908 je prišlo 8 slovenskih abiturijentov na zemljedelsko visoko šolo, a žal, vsled takih neosnovanih govoric sta dva kmalu opustila svoj načrt in zopet odšla.

Zato nujno priporočamo vsem onim, ki niso doma v naših razmerah, da uporabljajo svojo zgovornost v boljše namene. Pribiti hočemo na tem mestu samo to, da ni še celo v prejšnjih, za naše otroke res neugodnih časih, nobeden slovenski agrom kruha stradal, če si ga je znal poiskati in je imel potrebno energijo in primerno porcijo pridnosti.

Lansko leto smo priporočali prav za prav samo gozdarsko inženirsko stroko. Pisali smo, da naj se oprimejo poljedelskega inženirstva samo oni, ki imajo doma sami veliko posestvo, ali pa, da naj študiralo to stroko v zvezi z jusom. Tudi kulturno inženirstvo smo priporočali samo mimogrede.

Danes obžalujemo srčno ta svoj čin, in tolažimo se samo steno, da smo storili to vsled pomanjkljivosti in deloma popolnoma napačnih informacij in pa steno, da letos to lahko popravimo. Najboljši dokaz zato, da je naše obžalovanje opravičeno je to, da smo pred kratkim dobili neko pol uradno vprašanje, ako je kdo med Slovenci v poslednjem semestru, ki bi hotel sprejeti neko lepo mesto na jugu. Zato mesto se ni ravno zahtevalo, da mora biti kompetent poljedelec, a notorično je to mesto za poljedelca in ta bi imel v tem slučaju prednost! Pa še več: Izvedeli smo tudi iz povsem verodostojnega vira da se v kratkem razpišejo v Istri štiri mesta za poljedelce. Konečno pa imamo Slovenci še dvojje ali celo troje kmetijskih šol, na katere lahko slovenski poljedelski inženir reflektira, t. s. v Gorici, na Grm in nova, ki se šele ustanavlja, namreč v Št. Jurju na Spod. Štajerskem. Gorica gre z dobrim vzgledom naprej — nastavlja je v poslednjih treh letih tri slov. poljedelske inženirje, naše starešine. Štajerska kmetijska šola jih bo gotovo potrebovala in potem smemo upati, da pricaplja tudi Kranjska za onima dvema.

P. S. Moja komornica je-jako čedna deklica; ali ne morete morda porabiti nje? Kostima, o katerem ste si domnevali, da bi ga jaz lahko sprejela od Vas, o njej gotovo ne odkloni.

»Ta nesramnica!« krikuje gospa Rottenfeldova, jeze vsa iz sebe. »Počakala je poslednjega trenutka, da me uničila! Oh, oh!«

»Milostiva, ali vam morem biti s čim uslužna?« vpraša deklica, oziraje se tesnobno po sveži vodi.

»Vi? In s čim?« odvrne ponosna gospa, toda ta trenotek jej šine skozi možgane misel. »Da,« vsklikne, »da, ljubo dete, lahko mi izkažete uslugo, za katero vam bom resnično hvaležna. Ta domišljava punica torej misli, da mi pokvari veselje in da je morda nenadomestljiva? Moti se, zelo se moti!«

Gospa stopi k divanu, vzame krasno baržunasto obleko in jo poda deklici. »Moram vam priznati, ljubo dete, da me je vaš lepota iznenadila. Oblecite se v to obleko! Pošljem vam svojo komornico, ki vam prinese nakit in vse, česar je treba; ko boste oblečeni, pridem po vas.«

»Milostiva,« začne ngovarjati deklica, »pomislite vendar —«

Mavrični ptič.

Češki napisal Julius Zeyer.

(Dalje.)

Celo mesto — to se pravi to, kar je gospa Rottenfeldova imenovala »celo mesto« — ni govorilo o nobeni drugi stvari kakor o tej veliki slavnosti; priprave k njej so bile velikanske. Dame že niso morele dočakati trenutka, ko jim bode dovoljeno videti to, o čemur so govorile že cele tedne, in oni, ki so sodelovali, so si želeli, da bi bili že prosti tolikih skrbij. Končno je prišel hrepeneče pričakovani večer. Gospa Rottenfeldova je pozdravljala z radostno žarečim obrazom svoje goste; vedela je, da bode kras tega večera nedosegljiv. Ekvipaža za ekvipažo je pridrdrala, gost za gostom je prišel, le gospodična Adelajda se še vedno ni prikazala.

»Nerazumljivo mi je, kje tako dolgo ostaja,« je rekla gospa Rottenfeldova sama sebi, ko je že devetič odhajala v budoir, kjer se je imela gospodična Adelajda preobleči. Budoir je bil prazen, na divanu je ležala obleka iz belega baržuna, prebotoženo vezena z zlatom, — obleka princezine Lalle Rokh — in sicer ležala nedo-

In kultura tehnika? V Avstriji smo bili vedno strašni polovičarji v šolstvu. Prvotni cilj kulturne tehnike je bil, vzgojiti nekega polčloveka, ki naj bi stal s svojim znanjem med inženirjem in navadnim tovarniškim mojstrom. Svet se je navadil na tega »kulturnega tehnika«, ki že zdavnaj več ne eksistira, in to je krivo, da današnji z vsemi modernimi tehničnimi disciplinami opremljeni kulturni inženir še vedno ne more priti do svoje veljave. Po preusnovi »zemljedeljske visoke šole« leta 1905. je dobil izdatno pomnožen program; njegova študijska doba je 8 tečajev, lahko dela doktorat in je torej pravi inženir kulturne tehnike. Njegovo polje je hidrotehniko v najširšem pomenu besede. Vodno stavbenstvo se zanj predava 6 semestrov, torej 2 semestra več nego stavbenemu inženirju. Drugi glavni predmeti njegovi so: kulturnotehnično stavbenstvo, strojno stavbenstvo, cestno in mostovno stavbenstvo (izvzemši železniški konstrukcij.), pa tudi iz elektrotehnike se mu nudi toliko, kolikor jo potrebuje pri svojih delih. Iz programa ki je natisnjen na koncu tega sestavka, je razvidno, da je preskrbljen tudi z vsemi utemeljevalnimi disciplinami, ki spadajo k tem glavnim predmetom.

Ta napredek v učenem programu kult. inženirja sam govori za študij kulturne tehnike, ker se bo kulturni inženir sedaj lahko povsod rabil in ne samo pri melioracijskih delih. Na »zemljedeljski vis. šoli« študirajo sedaj samo 4. Slovenci kult. tehniko. Značilno je, da imata dva od teh že drugi tehnični poklic, da sta bila oba že v državnih službah, a se povrnila na »zemljedeljsko vis. šolo«, da absolvirata še kult. tehniko. Ako bi jima ne kazalo, bi se najbrže ne povrnila zopet na šolsko klop. Lansko leto je bil razpisal deželni odbor pet mest za kulturne inženirje za dobo petih let. Po novem načrtu za agrarne operacije bo kreiran pri teh uradih poseben status za kult. inženirje. Slovenci pa bi potrebovali tudi več samostojnih kult. inženirjev, zlasti, ako bi se taisti ukvarjali ob enem tudi z geodetičnimi deli. — Torej skratka polje popolnoma odprto! (Konec prih.)

Slavna slovenska društva!

Kakor je bilo že naznanjeno v raznih časopisih, praznovala se bo letos v Kobaridu dne 8. septembra lepa slavnost, odkritje spominske plošče in spomenika ranj. H. Volariča. Vse slovensko razumništvo pozna Volariča osebno ali po delih kot nadarjenega, marljivega skladatelja, cel narod pozna in prepeva njegove pesmi; zato se pa ta slavnost ne sme omejiti samo na Kobarid, ampak biti mora odmev celega slovenskega naroda, kakor so njegove skladbe last vsega slovenskega ljudstva. In vsak kdor pozna Volariča kat nadarjenega neumornega skladatelja, njegov oživljaj čí društveni duh, njegovo požrtvovalnost in navdušenost za napredek in izomiko svojega naroda, priznati mora, da je to majhno javno priznanje po smrti popol-

»Ne imejte nikakih skrbij in izkažite mi uslugo, za katero vas prosim, toda z govorjenjem ne smeva tratiti časa.«

Odšla je in jej poslala komornico.

V kratkem času je bila deklica izpremenjena kakor Pepelčica v bajki. Obleka orijentalnega kroja jej je v mehkih gubah objemala krasno telo, nakit iz ponarejenih dragih kamenov in biserov v prebogatih fantastičnih oblikah jej je žarel z belega čela, in na bledem licu je zatrepetala lahka rdečica nalik slabotnim žarkom. Gospa z Rottenfelda jej je sama ovila pregledni pajčolan in jo peljala po koridoru na prizorišče.

»Niti vas še nisem vprašala, kako vam pravijo?« jej reče med potom.

»Noemi,« zašepeče deklica, »Noemi Bendova.«

»Noemi? Zdi se mi, da je to ime iz starega zakona. Toda na tem ni nič.«

Ko prideta na prizorišče, kjer so dame in gospodje v pestrih oblekah že stali na prostorih, odkazanih jim v podobah, predstavlja gospa z Rottenfelda ubogo deklico, ki jej pod rožnatim florum vsled tesnobe silno vtriplje srce.

»Tukaj, moje dame in gospodje, vam predstavljam gospodično Noemi Berna-

noma zaslužil. Najbolj pa dokazujejo njegova dela, njegove skladbe. Ni sicer dolgo živel in je došel komaj do popolnosti, a vendar nam je podal mnogo v kratki dobi svojega življenja. Malo je skladatelj, katerih pesmi bi se tako udomačile in tako priljubile slovenskemu ljudstvu in malo je skladatelj, katerih pesmi bi se tako rade in pogosto pele, kakor Volaričeve. Njegove pesmi se prepevajo po celi Sloveniji, pri vseh pevskih zborih, pri vseh veselicah in slavnostih, one so last celega naroda. Zato je pa tudi cela Slovenija dolžna se pridružiti Kobaridu ter dati neko priznanje in počestčenje Volaričevemu imenu in njegovim zaslugam in upamo, da slovenski narod to tudi naredi.

Vabimo torej vljudno vsa cenjena učiteljska in druga društva, vse pevske zборе, da nam pridejo na pomoč ter tako skupno počastimo in oživimo Volaričev spomin. Ona društva pa, katera bi se ne mogla vdeležiti celotno, naj bi se vdeležila vsaj po zastopstvu. Prosimo tudi, da bi vsako društvo naznanilo svojo vdeležbo do konca tega meseca »Odseku za Volaričevo slavnost« v Kobaridu kakor tudi pesem, katero bi samo želelo peti. Tolminsko učiteljsko društvo bo pelo sledeče pesmi: Gospodov dan, Slovan na dan, Pogovor z domom in Ne zveni mi. Splošna želja je pa, da bi veličastno Volaričevo pesem »Slovan na dan« pela pred odkritjem spomenika skupno vsa vdeležena društva, zato jih tem potom vljudno prosimo, da bi blagovolila upoštevati našo željo. Narod, kateri ceni svoje zaslužene može, dokazuje s tem svojo zavednost, svojo zrelost; zato pa upamo, da bomo imeli čast, marsikako cenjeno društvo pozdraviti v Kobaridu — in Kobarid vas sprejme z največjim veseljem ter se bo vedno s ponosom spominjal tega dneva.

V Kobaridu, dne 4. julija 1909.

Odsek za Volaričevo slavnost.

DOPISI.

V Aleksandriji, Egipt, dne 29. junija 1909. — Dne 26. t. m. se je enkrat oddahnila naša tukajšnja slov. naselbina. Odšel je namreč naš najbolj zagriženi sovražnik, da ne čem zatiralec, konzul in mažarski magnat Gyorjei. V najzadnjem času, ko je dobil baje od zunanjega ministra precej pod nos radi tukajšnjih slovensko-šolskih zadev, se je pač takorekoč primorano hlinil in prilizoval odborništvo in učitelstvu šolskega društva. Celo samobsebi je določil 21. t. m. za sklep šolskega leta in se ponudil, da na svoj račun poskrbi in lastnoročno porazdeli učencem nagrade, kar je seveda — proti svoji navadi tudi — storil. Pri šolskem sklepu, ki se ga sme po vsej pravici imenovati sijajen in nepričakovan uspeh naše šole v Aleksandriji, je bilo navzočih lepo število dam in gospodov, staršev in sorodnikov otrok. Kar smo tu videli in slišali, ni kaj vsakdanjega; vso slavnost smemo imenovati krasno gledališko otroško predstavo. Razni slovenski, italijanski, nemški in francoski komadi, so bili pravzaprav od ve-

lochijevo, hčerko grškega bankirja, s katerim sem se seznanila poleti v Baden-Badenu. Gospodična se vrača z Dunaja, kjer je obiskala svojega očeta, nazaj v Draždane, kjer prebiva pri prijateljski rodbini radi odgoje; iz posebne prijaznosti sprejema pri današnji predstavi vlogi gospodične Adelajde, ki je obolela. Prihranila sem to vest za zadnji trenotek, da bi vas in občinstvo prijetno iznenadila.

Gospod, ki je predstavljal kralja Buharskega, pristopi in spregovori nekaj ljudnih besed. Gospa z Rottenfelda ga prekine.

»O, ne mučite gospodične; zna samo svoj materinski jezik, namreč grščino, francoščine se šele uči in nemščino samo lomi; zato se boji, pogovarjati se s tuji.« In polglasno pristavi francoski: »To je bisser z grških otokov, katerega čistega, izvirnega leska ostri dih naše civilizacije doslej še ni skalil; lord Byron bi jo bil navdušeno opeval, — saj tako popolnoma spada v njegovo poezijo: spominja me deklice, če se ne motim, v drugem spevu Don Juana —«

»Gospodje in dame, na svoja mesta!« zakliče režiser in reši gospo Rottenfeldovo iz zadrege.

činoma slovenskih otrok po prvem letu, odkar so tu te šolske moči v presenečenje vseh prisotnih tako naravno in ne prisiljeno prednašani, da se je marsikdo vprašal, je li res ali ne. Vsi izrekamo vsemu šolskem oboju in odborništvu najpristranejšo zahvalo.

Vendar mi Slovenci imamo vže prirojeno, da če nas kdo tepe s šibo, mesto, da bi mu jo iztrgali iz rok in mu vdarce z obrestmi vred povrnili, šibo celo poljubljamo. Tako se je zgodilo tudi pri odhodu konzula-slavofoha. Omeniti je samo, da nikdar poprej se niso tako polnoštevilno zbrali naši gg. odborniki k seji, kakor so se zbrali v pristanišču seveda s šolskimi otroci in učiteljicami, in hčerka nekega dičnega in velezaslužnega rojaka mu je podarila šopek cvetic za vse triletno nasprotnost.

Iz tolminskega okraja.

Iz Tolmina. — Dne 29. pr. m. je zaključil tukajšnji »Otroški vrtec« svoje šolsko leto, z običajno, krasno veselico. Kmalu po 6. uri popoldne so bili prostori in lepem, obširnem poslopiju »Gasilnega doma« nabito polni, samo tolminskega priprostega občinstva in tolminske gospode, tako, da so sedeži in prostori sploh primanjkovali. Iz okolice, niti od sv. Lucije, žal, ni bilo udeležencev, dasi Tolminci te kraje vsestransko podpirajo. Dragi sosedje: »V edinstvi je moč in naš spas!« —

Po pozdravu gosp. predsednika sodn. svetnika Primožiča, je pričel predavati podpredsednik g. Andrej Vrtovec o vzgoji malih otrok. Koj v začetku je pripomnil g. predavatelj, da, ko je začel misliti na sprejeto nalogo, se mu je odprlo zelo dolgo in široko polje pred očmi. Po odborni odmerjeni čas največ 1/2 ure, si je razdelil predavatelj svojo nalogo na podlagi: Mens sana in corpore sano: ta-le: 1. Telesna vzgoja od rojstva do 3. let, ko vstopi otrok v »Otroški vrtec.« 2. Duševna vzgoja iste dobe. 3. Telesna vzgoja od 3. do 6. let, ko vstopi otrok v ljudsko šolo. 4. Duševna vzgoja iste dobe. 5. Telesna vzgoja od 6. do 14. let, ko otrok ljudsko šolo dovrši. 6. Duševna vzgoja iste dobe. 7. Telesna vzgoja od 14. do 20. leta in 8. Duševna vzgoja te dobe. Za to zadnjo dobo ima predavatelj še posebne svoje misli.

Gledé na ogromno a jako važno gradivo v pouk našim ljubim starišem, je naznanil predavatelj celo vrsto serij predavanj. A gledé na to, da bi on ne utegnil imeti časa ali za slučaj bolezni, je pozval z navdušenjem g. A. Vrtovec navzoče učitelstvo v okraju sploh, naj vendar začnejo po izgledu drugih kronovin in drugih okrajev z »Roditeljskimi večeri« in predavatelj jim bode pomagal in ljudstvo jim bode hvaležno in vest čista in srce veselo. Na to je prešel predavatelj na delo in začel predavati o prvi točki: Telesna vzgoja do 3. let. Žal, da na kratko odmerjeni čas in na strogost g. predsednika (ker so mali otročki težko čakali začetka dolgega programa) pretrgati je moral predavatelj svojo začetno nalogo ravno v sredi.

Podoba je bila čarobna. Gospod, ki je predstavljal kralja Buharskega, je bil krasen mož plemenitega obličja in temnosivih melanholičnih očí. On in Noemi sta tvorila jedro cele skupine. Laila Rookh, to je Noemi je ležala v sredini na pol omedlela; dve dvorjanki sta jo vjeli v naročje, in tudi kralj Buharski jo je podpiral s svojim ramenom, kajti podoba je predstavljal, kakor že omenjeno, Laila Rokh v trenutku, ko v navideznem pevcu Fernamoru spozna svojega ženina ter s krikom radosti in iznenadenja omedleva. Okoli te skupine je stalo dvorjanstvo začudeno in prestrašeno.

»Vprite pogled v oči tega gospoda, gospodična,« je določal režiser, »zaglejte se trdno v njegovo oko. Prosim, ali ste razumeli?«

Uboga Noemi je prikimala z glavo in se trudila, da bi storila tako, kakor je velel režiser. Dotlej je imela oči povešene v tla.

»Prosim, potisnite pajčolan še bolj nazaj, mora vam padati skoro do nog — tako, tako. Gospodje in dame, že dajem znamenje, zastor se dviga, mirno!«

(Dolge prihodnjilj.)

Stariši so ga pa naprosili, da se o priliki oni sami zberejo in povabijo predavatelja predavat do konca prve točke.

Druge točke obširnega programa izvajali so mali otročki pod vodstvom vrle vrtnarice gč. Kuntih nepričakovano izborna. Vse točke: bodi si petje, bodi si deklamacije, dvogovore, igre itd. so izvršili otročki vrlo dobro. Občinstvo se je pri raznih točkah iz srca smejala, ali pa tudi pri drugih ginjeno solzilo.

Med posameznimi točkami programa je igral tolminski kvartet na lok. Hvala mu! —

Konec veselice se je zahvalil predsednik g. Primožič vrtnarici gč. Kuntih za velik uspeh in znak hvaležnosti društva »Otroški vrtec«, podelil jej je krasen šopek. Zahvalil se je nadalje tol. damam za bogato pecivo, katero so dobili otročki, dar in na vstopnini okroglo 150 kron blage namene »Otroškega vrtca« in ubogih otročičev.

Še par besed mi je na srcu. Le venjimi! Ustanovitelj in reditelj »Otroškega vrtca,« »Olepševalnega društva« in društva »Zanemarjenih otrok« je sodr svetnik g. Primožič. Zasluge njegove za ta društva so neprecenljive. On je za ta društva najskrbnejši oče. A slišimo žalostno vest, da nas v kratkem zapusti in s preseli v Gorico. Sreča naj Ti bode sice mila, a na stotine nedolžnih in zapuščenih otročičev bode plakalo za teboj. Zastor se bodo stariši ozirali po tem skrbnem četovskem predsedniku. Ne bo ga več med nami; in vrednih naslednikov? Hm! Nizkotni birokratje v Tolminu, ki so hoteli ta društva vničiti in so jim še danes na želodu! Žalostno, žalostno!

Iz goriške okolice.

Bralno društvo v Šempasu priredi nedeljo, dne 11. t. m. veselico v prostori g. Fr. Živca. Začetek ob 3 1/2 pop. Vstopni red: 1. »Prisezimo junaki.« Poje domačevski zbor. — 2. Deklamacija: »Narodni dom.« — 3. »Zvečer.« Poje pevski zbor iz Ozeljana. — 4. »Čolnčiku.« Poje pevski zbor iz Ajševce. — 5. »Naša zastava.« Poje domačevski zbor. — 6. »Venčanje slov. nar. pesmi.« Poje pevski zbor iz Vrgerskega. — 7. »Vedeževalka.« Burka, edenem dejanju. — 8. Srečkanje na vrenostne dobitke. Med točkami svira oddlek sok. godbe iz Prvačine. — Po končanem vsposredu ples.

Vstopnina k veselici 40 vin., s sedem zem K 1. — Vsak plesni komad 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Izkaz darov za podružnično veselico sv. Cirila in Metoda pri Katariniju, ki se je vršila v nedeljo dne 4. julija. — (Dolge Gospa Pečenko je darovala škatlo sladčih gospa I. Dekleva eno torto; gospa Zorn dve steklenici refoška; gospica Peče stajalo za žepno uro in porcelanasto posodo za namizno sadje; gospod Štreke ravnatelj kmetijske šole, 6 steklenic odkovanega terana; gospod Kopač še dvavazi medu. — Vsem darovalcem izrek odbor srčno zahvalo.

Na Livških Ravneh so nabrali fant med seboj za kres in umetne ognje predvečer sv. Cirila in Metoda K 24. Kopačevi v Gorici so izročili K 4 v kori družbe. — Ravne je najvišja vas na Goriškem blizu italijanske meje. Kres se videl po vsej Furlaniji in tudi v daljnji Istri ter oznanjeval, da tudi na najvišji gori, kjer biva slovensko ljudstvo, bi slovenska zavednost.

Za družbo sv. C. in M. je nabral Jos. Mercina v Solkanu K 35. — Darovi so ti-le gg.: družina Marušič K 3, Iv. V. ga, krojač K 1, Jos. Komel K 1, Fr. Bite nik K 1, Gomišček Blaž 10 vin., Bašin M. hael K 1, Čičigaj Jos. 20 vin., Srebrnič K 1, X. Y. 24 vin., Fr. Marušič 40 vin., K. mivi K 2, Ličar Andr., K 2, Scherzer K. Zavrtanik Jos. 16 vin., Križnič Jos. 10 vin., Černe Peter 40 vin., Tom. Jug K. ker se ni udeležil veselice, Ant. Mozet K 3, Mici Mozetič K 1, Peternel in F. adolič 69 vin., Cili Fornazarič K 1, Stabi K 1, Miani 90 vin., N. N. K 1'80, Mozet 40 vin., družina Casasola K 2, gica Scherzer K 1, — nabiratelj K 2'11. Skupaj K 3

Za družbo sv. C. in M. nabrali K 6'89
v pri kresu v nedeljo na Ilovici podmelški
tanjte in moške. Hvala!

Za družbo sv. C. in M. daruje gica
Ljubica Murovec K 2— mesto vstopnine
k veselici.

Živel darovalci in posnemalci!

Domače vesti.

Deželni zbor — razpuščen. — Po dol-
gem cincanju in mincanju je vendar prišlo
do razpusta goriškega deželnega zbora.
Poročilo je prišlo v Gorico včeraj. Volitve
bodo v poznejši jeseni.

**Šolsko izvestje c. kr. višje gimnazije
v Gorici.** — Danes je bil konec šolskega
leta. Izvestje prinaša na prvem mestu spis
o luteranstvu na Goriškem. Spisal dr. K.
Capuder (!!) Učiteljskega osebja na gim-
naziji je 29.

Uspeh je prav dovoljen. Odličnjakov
je na gimnaziji 68, prvi red jih je dobilo
387+51, preskušnjo jih sme delati 18, pa-
dlo jih je 57, 10 jih radi bolezni ni klasifi-
ciranih.

Odličnjaki so ti-le Slovenci: I. b. razr.:
Alojzij Turk iz Komna; I. c.: Josip Me-
dveš iz Avse; Ivan Urbančič iz Ta-
ter; II. b.: Marij Kogoj iz Trsta, Franc
Lozar iz Vrtovina, Alojzij Okretič iz
Kostanjevice, Andrej Valič iz Skrilj; II.
c.: Franc Furlan iz Branice; III. b.:
Josip Bratuš iz Gorice, Andrej Čebo-
kli iz Kreda; Leopold Dominiko iz Go-
rice; Rajko Lapanje iz Bilj; IV. b.:
Alojzij Cejan iz Vrtojbe; Marij Fer-
jančič iz Gorice; Franc Gruden z
Nabrežine, Franc Košiča iz Gorice; An-
ton Matelič z Livka, Jos. Nannit iz
Št. Andreža; Anton Zorn iz Prvačine;
V. b.: Franc Terčič iz Biljane in Lenart
Velikonja iz Dola; VI. razred: Adolf
Ivančič iz Kobarida; VII. razr.: Anton
Brumen z Nabrežine, Josip Fons Sr-
penice, Ivan Forcešin iz Gorice; VIII.
razr.: Andrej Budal iz Št. Andreža, An-
ton Mavri iz Trsta in Alojzij Vrtovec
iz Velikih Žabelj.

Umrl je, 67 let star, Edvard Muha;
bil je soustanovitelj papirnice v Solkanu.

**Berbuč na »važnem shodu« v Dorn-
bergu.** — Kakor je povedala »Gorica«, je
bil v nedeljo v Dornbergu važen shod, na
katerem je govoril sam g. profesor Ivan
Berbuč, in sicer o preskrbljenju dobre pi-
tne vode za občine v Vipavski dolini. Ko
smo naznanili, da se misli napeljati vodo-
vod za Gorico iz Hublja ter se morejo s
to okolnostjo okoristiti tudi Vipavske ob-
čine, ker preostaja vode, smo že povedali,
da se sraka zopet kiti s pavovim perjem.
»Važen shod« ni bil nič drugega nego lepo
priporočilo Vipavcem za nove volitve.
Snubit je šel Berbuč v Dornberg in pova-
bil je glavne svate, ki naj bi mu pomagali
napraviti veliko »ohcet« ob novih volit-
vah. — Ob uresničenju ali neuresničenju
ideje o preskrbitvi Vipavskih občin z vo-
do je njegovo delo ravno tako potrebno
kakor toča, katero bi priklical nad pregre-
šno Vipavsko dolino slavni dornberški
Lovro Točobran!

Berbuč je tič! Zopet bi rad zlezel v
deželni zbor in — seveda! — odbor,
zato bi rad vsaj v duhu osrečil celo Vi-
pavsko dolino. Ne samo občine ob vodo-
vodu od Hublja do Gorice, marveč tudi do
Rihemberga in s posebnim tokom mimo
Dornberga do Mirna bi preskrbel z vodo iz
Hublja, vrhu tega še Solkan in Št. Andrež.
Načrte in račune nadinženirja g. Obrsta
je nategnil tako, kakor mu kaže — vo-
lilna agitacija. Kaj za to, ako se po-
kaže, da to in ono ni mogoče, volilci so pa
le šli na oslovski led.

Svarimo naše ljudi pred slehernimi
nepredvidnimi koraki. Zlasti morajo biti
pozorni pred Berbučem, ki se je vrnil vo-
dovodnemu odboru za — tajnika. Nevar-
nost je namreč ta, da bi se zavlekla iz-
vršitev samostojnih vodovodov in vodnjakov
(Sv. Križ, Prvačina itd.), kar je stalo
doslej že veliko truda in stoji tik pred iz-
vršitvijo.

**Dijaški zbor »Pevskega in glasbene-
ga društva«** je priredil sinoči napovedani
pevski večer »pri jelenju.« Dasi je bilo kot
iz škafu okoli 8. ure ter je kazalo še vedno
slabše, se je vendar zbralo toliko občin-
stva, da je bilo polno »pri jelenju.« Vspo-
red večera smo priobčili v »Soči«. Obse-
gal je 10 točk, ki so se izvedle vse v zado-
voljnost občinstva. Ugajal je oktet. För-

sterjevo »Povejte ve planine« in Križkov-
skega »Utopljenko« smo slišali že pri ja-
vnem nastopu učencev pevsko in glasbene
šole. Kakor takrat, tako je tudi sedaj pel ti
dve točki zbor tako, da mu je le čestitati.
Spored 10 točk je že precej obsežen, ob-
vladal pa ga je dijaški zbor naravnost iz-
borno pod priznanim vodstvom g. Michla,
kateremu gre zahvala, da je izvežbal im-
pozantno dijaški zbor. Zbor je žel obilo
priznanja za lepo petje. Kakor je bilo že
povedano, je v zboru dokaj dobrih pevskih
močij, ki se morejo razviti tako, da se po-
vzdigne zbor do uspehov, ki bodo čast slo-
vanski pesmi in veselje in ponos njim, ki
se bo razlegala iz njih grl. Sledila je potem
prosta zabava. Gospodične so prodajale
šopke in razglednice, občinstvo se je za-
bavalo in vladalo je v lepih prostorih ani-
mirano razpoloženje. Udeležnikom ostane
ta večer v prijetnem spominu.

Hud naliv je bil sinoči zopet; trajal je
dolgo časa; deževalo je celo noč. Soča je
zrastla od sinoči do danes 3 m. Gotovo je
napravila na nekaterih krajih tudi škodo.

Tako velike Soče pri Gorici že ni bilo
kmalu. Pionirjem je pobrala čolnike.

Delavski prijatelj. — Pri razpravi o
proračunu trgovskega in poljedelskega
ministerstva v poslanski zbornici je vložil
posl. Seitz predlog, po katerem naj se
vlada pogodi z ogrsko vlado, da se od-
pravi žitna carina do 1. jul. 1910. Moka je
pač tako draga, da se viša cena kruhu dan
na dan. Pred kratkim zopet se je povišala
cena kruhu tudi v Gorici. V Avstriji ni
preveč žita, v drugih deželah pa je še na
prodaj, zatorej bi se dalo doseči, da se
cene vsaj nekaj znižajo, ako se odpravi
ogromna carina. Steinwender je predla-
gal, naj se predlog izroči proračunskemu
odseku, to se pravi: vsa reč se zavleče
ali celo pokopje v odseku. Večina je gla-
sovala za Steinwenderjev predlog. Tej ve-
čini se ni zdelo važno, da treba kaj storiti
proti draginji kruha, pod katero trpi neiz-
merno posebno delavce. Za ta Steinwen-
derjev predlog je glasovalo tudi 11 slo-
venskih poslancev, med njimi tudi dr.
Gregorčič! — No, kdor glasuje v
zbornici proti znižanju davka za kmeta, ta
tudi ne more pokazati sra za delavca!

Sprlčkali sta se med seboj v tovarni
v Stračicah 17-letna Avrora Špacapan in
neka druga delavka. Ta druga je bila huda
ter je sunila Špacapanovo, da je padla na
tla; Špacapanova se je onesvestila. Pre-
nesli so jo v bolnišnico. Špacapanova se
nahaja v blagoslovljenem stanu. Ono de-
lavko so takoj odpustili.

15 letni delavki Svetki Nardin je od-
trgal stroj v tovarni v Stračicah srednji-
prst na desni roki.

Model hiše, varne pred potresom! —
Pravijo, da je znani tukajšnji pivovarnar
Jos. Gorjup sestavil model hiše, ki bi bila
varna pred potresom; izročil je model ba-
je županu Bombigu, kateri ga pošlje v Ita-
lijo v pretres!

Izpred sodnije. — 72 letni Andrej
Plesničar od Voglarjev, Josip Belingar iz
Podgozda, Jakob Pavšič, 85 let star, iz
Podgozda, 63 letni Matija Balantič so bili
klicali pred sodnike v Gorico, ker so bili
obtoženi, da so kradli les iz crarnega goz-
da ter naredili škode nad 50 K. Priznali so,
da so res jemali les, toda tudi plačali.
Razprava je končala z oprostitvijo vseh 4.
Gozdni erar pa naj bo prihodnje bolj paz-
ljiv, predno toži ljudi, da se zopet ne bla-
mira!

V zapor v Gorico so pripeljali nekega
26-letnega Fr. Klinca iz Vipolž, ker je ho-
tel baje streljati z revolverjem na svojega
lastnega očeta.

Kobilice se razširjajo tudi proti Fur-
laniji. V Opatjemestu jih je polno, sedaj so
pa že tudi v Doberdolu v Gradiščanskem
glavarstvu; najbrže začno pustošiti tudi
Furlanijo.

Zatekel se je mlad lovski pes rjave
barve z belo liso na prsih. Isti se nahaja že
od nedelje v Prvačini v restavraciji Vo-
dopivec.

Črevesni katar pri dojenčkih se omeji
na najlažji način, ako se hrani dojenčke s
»Kufek«-moko» in mlekom. Mleko pome-
šano s »Kufek« se ne skisa tako hitro, ka-
kor samo kравje mleko. Tudi je mleko s
»Kufek« bolj izdatno, lažje prebavljivo;
isto zabranjuje motenje prebavanja ter po-
spešuje redno razvijanje telesnega ustroja.

Zveza narodnih društev.

**Pevsko-izobraževalno društvo »Pre-
šeren« v Št. Petru** priredi v nedeljo dne
11. julija veselico v prostorih g. Antona
Furlana pri mitnici. Vspored: 1) M e š k o:
Mati, drama v treh dejanjih. Igrajo domači
diletantje. 2) G e r b i č: »Slovanski brod«,
poje moški zbor »Zvezde« iz Sovodenj.
Začetek ob 3 1/2 pop. Vstopnina 40 v. Se-
deži 1. vrste K 1, II.—III. 60 v. ostali 30 v.
Po veselici ples. K obilni udeležbi uljudno
vabi odbor.

O p o m b a. Društvi za Peč-Rupo in
»Prešeren« v Št. Petru sti na prošnjo po-
družnice sv. C. in M. odstopili dan 4. julija
in se zraven tega tudi v precejšnjem števi-
lu udeležili veselice na Katarinijevem vrtu.
Vrnimo torej Št. Petercem uslugo, katero
so nam napravili in udeležimo se njihove
veselice, posebno še, ko slovi Št. Peter
daleč okrog, da ima najboljšo diletante, o
čemur se je lahko vsak že prepričal.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

»Goriško kmetijsko društvo« bo imelo
svoj občni zbor dne 15. t. m. ob 10. uri
predpoldne v hotelu »pri zlatem jelenju« v
Gorici.

**Občni zbor Kmečke posojilnice in
hranilnice v Štanjelu** se bo vršil mesto dne
27. m. m. v nedeljo dne 11. t. m. po nazna-
njenem dnevnem redu ob 3. uri popoldne.

Sljemensko črno ajdo, takozvano me-
denico, ima na prodaj »Goriško kmetijsko
društvo«, Korenjski trg št. 2, in sicer jo
oddaja kg po 26 v.

**»Splošna zveza avstrijskih kmetijskih
zadrug«** na Dunaju je imela redni letni ob-
čni zbor v soboto, dne 26. junija 1909 na
Dunaju. Koncem l. 1908 je bilo udeleženi
pri tej doslej najvišji avstrijski zadrugi
organizaciji 24 zadrugnih zvez z 6238 za-
drugami. Po narodnosti je v Splošni zvezi

zadrugnih zvez: slovanskih 7 (3 sloven-
ske, 2 češke, 1 dalmatinska, 1 rusinska),
nemških 14, italijanski 2, rumunska 1. V
7 slovanskih zadrugnih zvezah je 2744 za-
drug, v 14 nemških jih je 3204, v 3 roman-
skih pa 290. Omeniti je, da poljskega za-
družništva še ni v Splošni zvezi, ravno
tako manjkajo še češke zadrug iz Mo-
ravskega in zadrug, ki so udeležene pri

»Zvezi slovanskih zadrug« v Ljubljani.

Izven Splošne zveze stoji torej še krog
2000 slovanskih zadrug, med tem ko so
nemške precej vse udeležene. 6238 zadrug

Splošne zveze se deli sledeče: rajfajznovk
je 4891, starih posojilnic 91, mlekarskih
zadrug 341, raznih drugih zadrug 915.

Razglas. Vsled l. dne julija 1909 v
veljavo stopivšega mednarodnega brzo-
javnega pravilnika, lizbonska revizija
1908, so nastale v brzojavnem prometu
sledeče občinstvo posebno zanimajoče
spremembe: 1) V besedilu brzojavk, ki so
sestavljene v odprtem jeziku, se sme spre-
jemati razven uže doslej dopuščenih o-
krajšanj (trgovinskih znamk, znakov med-
narodne signalne knjige itd.) od sedaj na-
prej tudi dogovorjene naslove in borzne
kurze, ne da bi to dejstvo spremenilo
značaj odprte brzojavke. 2) v besedilu br-
zojavk, ki so sestavljene v šifriranem je-
ziku, se ne sme uporabljati znakov: ä, á,
ä, é, n, ö in ü, nadalje ni dopustna uporaba
števil in črk v jedni in isti brzojavki. 3)
obstoječe predpise o uporabi dogovorje-
nega jezika v besedilu brzojavk se spopol-
ni v toliko, da umetno stvorjene besede
ne smejo vsebovati znakov ä, á, é, n, ö
ü, nadalje se šteje pri brzojavkah v dogo-
vorjenem jeziku zveze ae, aa, ao, oe in ue
za dve črki, slednjič se šteje v umetno
stvorjenih besedah č za dve črki. 4) na
novos vpeljani dogovorjeni znaki »noč«
(ali »nuit«), »telefon« (ali téléphone) in »X
dnj« (ali »Xjours«). 5) dogovorjeni znaki
»J« (za »dan« ali »jour«) in »RO« (za »od-
prto« ali »ouvert«) se odpravijo, nasprotno
pa ostanejo tema znakoma odgovarjajoči
besedi kot dogovorjen znak še nadalje v
uporabi. 6) »poste restante« ali »télégra-
phe restante« naslovljene brzojavke z do-
govorjenimi naslovi oziroma take brzo-
javke, v kojih naslovih se nahajajo mesto
zadostujočega označenja prejemnika le
črke ali številke v notranjem avstrijskem
prometu do nadaljne odredbe niso dopu-
ščene in 7) ločil, apostrofov itd. se v bo-
doče ne brzojavlja brezplačno.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — Nadaljevala se
je razprava o nujnem predlogu glede mi-
noritetnih šol. Korošec se je pritoževal o
zaposlavljanju slov. šolstva na Štajer-
skem in Primorskem. Babil se je tudi s
šolskimi razmerami v Gorici. Ko je govo-
ril Gostinčar, je prihrumel Korošec v zbo-
rnico, rekoč, da je Hohenburger strmo-
glavljen, ker je v odseku za reformo ka-
zenskega zakona dvakrat propadel. Posl.
Slama je vložil energičen protest kot na-
čelnik imunitetnega odseka, ker ni bilo do-
voljeno policijskim funkcionarjem, odzvati
se pozivu, da bi prišli pred imunitetni od-
sek. Gre za aretacijo posl. Bera in Vučla
povodom neke demonstracije.

Koroški slov. poslanec Grafenauer je
govoril v soboto in v seji 6. t. m. skupaj 7
ur. — Mandič je interpeliral radi pomanj-
kanja sodnikov pri sodnijah v Istri.

Delegacijske volitve. — V seji 6. t.
m. so bili izvoljeni delegatje. Za Goriško:
Bugatto, namestnik Faidutti; za Kranjsko:
dr. Šusteršič; za Istro: dr. Leginja, name-
stnik Mandič; za Štajersko poleg Schoi-
swola dr. Ploj. Šusteršič je hotel spraviti
v delegacije dr. Korošca, pa je pogorel in
izvoljen je Ploj.

Malorusi so oficijelno prijavili svoj
pristop k »Slovanski enoti«. Poljska ljud-
ska stranka je sklenila, da se v gotovem
slučaju pridruži slovanski opoziciji.

Dalmatinski poslanci proti obstrukciji.
Ivčević v svojem imenu in svojih tovari-
šev razglaš v »N. Fr. Presse«, da so
proti obstrukciji v parlamentu radi trgov.
pogodbe z Rumunsko in pooblastilnega
zakona.

**Pogajanja med Lahi in Slovenci radi
pravne fakultete.** — Konferenca se je vr-
šila včeraj. Slovenci bi glasovali za laško
pravno fakulteto v Trstu, ako dovolijo La-
hi ustanovitev potrebnih slov. ljudskih in
srednjih šol v Trstu. Posl. Hribar se je
obrnil na bivšega župana Sandrinellija, ki
je pa rekel, da Lahi takega kompromis-
nega predloga ne sprejmejo!

**Krščansko-socialna stranka v Dalma-
ciji.** — Klerikalci delujejo na to, da bi se u-
stanovila v Dalmaciji krščansko-socialna
stranka, ki bi se raztezala na vse hrvat-
ske dežele, tudi na Bosno in Istro. Glavni
propagator te ideje je škof Nakič!

Razne vesti.

**I. izvanredni občni zbor akad. tehn.
društva »Triglav« v Gradcu** se vrši v če-
trtek 8. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih
prostorih.

Protialkoholni kongres se bo vršil v
Londonu od 19. do 24. t. m.

Pes rešil deklico iz reke. — V Belgiji
je padla v neko reko 6-letna Lucija Peters.
Otroci, ki so bili zraven, so tekli proč, jo-
kali in klicali na pomoč. Samo njen brat
je ostal na bregu s psom. Vrgel je psa v
vodo, deklica se je prijetla povodca in pes
jo je privlekel na suho, kjer so jo končno
rešili.

15 m globoko je skočil v jetnišnici v
Grayu neki Klavdij Barbier, ki je bil ob-
sojen na 20 let ječe. Posrečilo se mu je od-
preti vrata celice ponoči, na kar je s kori-
dorja skočil na tla. Drugo jutro so ga po-
brali vsega pobitega.

Železniška nesreča. — Na progi Jaslo-
Breszov je skočil stira osebni vlak, kakor
poročajo iz Lvova. Dva železničarja sta
ranjena nevarno, trije lahko, 20 potnikov
je lahko ranjenih.

V Kočevju na Kranjskem je podivjana
nemška sodrga demolirala neko sloven-
sko trgovino. Policija ni storila niti koraka
v obrambo Slovenca!

Umrl je v Kranju Alfonz Pirc, voditelj
tamošnjega okr. glavarstva.

Milijarda. — Milijarda v zlatu bi tehta-
tala 322.580 kg. Če to zlato potegnemo v
žico, ovijemo z njo lahko cel svet. Mili-
jarda v srebru bi tehtala 5 milijonov kg.
Če bi hoteli naložiti milijardo zlata na že-
lezniške voze, bi izrabili 64 voz, ki bi
tvorili približno 400 m dolg vlak. Za mi-
lijardo srebra bi izrabili 1000 voz po 5 ton,
ki bi zastavili 6 km železniške proge. Ako
bi otovorili posameznemu nosaču po 10
kg zlata, bi potrebovali 32 tisoč nosačev,
da bi nesli milijardo zlata. — Za milijardo
srebra pa bi potrebovali 500.000 nosačev.
Ako bi polagali naše zlatnike drug poleg
dr drugega, bi nastala 1050 km dolga črta,
če bi jih pa nalagali drug vrh drugega pa
33.000 metrov visok stolp.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Sprejme se 2 ali 3 učenke na stanovanje in hrano pri dobri družini. — Natančneje se izve v našem upravnistvu.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče npraberkoga in drobnega blaga ter tkanin, preje in alij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popetnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in šoljario.

Svetlinjce. — Rožni vencl. — Masno knjišice.

Wišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarije, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Dimnikarskega pomočnika sprejme takoj proti dobri plači

Božrenc Žejn, dimnikarski mojster, Šturje štev. 66, p. Ajdovščina.

Prodaja se 2 hiši z vrtom v sredini mesta.

Natančneje se izve Riva Castello št. 13 ali pa Morrellijeva ulica 9.

M. Horvat

klobučar

v Gorici Gosprska ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic za društva.

Posebnost: čepice za gg. kolesarje.

Velika izber raznovrstnih klobukov.

Cene zmerne blago prve vrste.

Pozor!

Dne 14. julija t. l. se prodaja na javni dražbi v Gorici

hiša

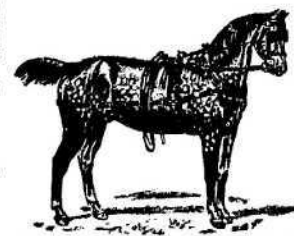
s prav dobro idočo gostilno „Triglav“.

Ista leži blizu državnega kolo-dvora. — Kogar veseli gostilna, ima zdaj lepo priliko kupiti isto pod ugodnimi pogoji.

Zglasiti se je omenjeni dan na s dniji pritičje št. 7.

Ivan Kravos

na Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11. sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potrebščine, potovalne potrebščine kakor: kovčege, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Odda se takoj v najem pod dobrimi pogoji

stara dobro vpeljana jedilna prodajalna s trafiko in mostno tehniko, na jako lepem prostoru, obstoječa od leta 1849. Poleg tudi veliki prostori za magazine. Ponudbe so pošiljati na naslov:

Anton Šapla, Šturje - Ajdovščina.

Prodaja se

skoraj nov, dobro igrajoč gramofon po jako nizki ceni.

Več se izve v Kanalu v gostilni na Gradu.

Čudovito nizke cene dvokoles, šival, strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostilne, kakor

tudi različnih najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave

Pri Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3 - 4.

Prodaja tudi razne mesne obroke.

Geniki franko.

udlikovana pekarija in slaščičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerja na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-brojna naročila ter obljublja solidno posredstvo po jako zmernih cenah.

Zasebni deklisli licej, trgovski tečaj, gospodinjstva in ljudska šola šolskih sester v Trstu.

Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francosko, angleško, italijansko in karzi za slovenščino in hrvaščino. — Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjstvo šolo 200 K, za ljudsko šolo 100 kron.

Na željo se določijo prospekti.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm. Kaiser Wilhelm de Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm. König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebnj pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar,

Kolodvorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodine! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specialiteta je: Caprasole — Koza s solncem. Poskusite in sodite! Svoji k svojim!